

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi merityöaikalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan merityöaikalakia muutettavaksi siten, ettei lakia yleensä sovellettaisi työhön, jota tekee matkustaja-aluksen talousosaston ylin esimies. Lisäksi ehdotetaan laajennettavaksi merenkulkualan työmarkkinajärjestöjen oi-

keutta työehtosopimuksella sopia lain säännöksistä poikkeavasti.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian eduskunnan hyväksyttyä lakiehdotuksen.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Nykyinen merityöaikalaki (296/76) pohjautuu sen säätämisen aikana voimassa olleisiin merenkulkualan työehtosopimuksiin. Merenkulku on kuitenkin kuluneen kymmenen vuoden aikana kehittynyt ja siinä on tapahtunut voimakas rakennemuutos. Tämän vuoksi työehtosopimusten työaikamääräyksiä on jouduttu muuttamaan. Merityöaikalakia ei kuitenkaan ole muutettu eikä se kaikilta osin vastaa ajan vaatimuksia. Tämän ovat merenkulkualan työmarkkinajärjestöt todenneet sosiaali- ja terveysministeriölle 20 päivänä toukokuuta 1986 osoittamassaan kirjeessä.

Merityöaikalain 2 §:n mukaan lakia ei sovelleta työhön, jota tekee sellaisen aluksen päällikkö, jossa tämän lisäksi on toimessa vähintään kaksi henkilöä. Edellä mainitun lainkohdan mukaan lakia ei myöskään sovelleta työhön, jota tekee konepäällikkö, milloin tämän työtä ei ole jaettu vahtivuoroihin. Talousosaston esimiehen tekemään työhön merityöaikalakia kuitenkin sovelletaan. Matkustaja-aluksissa talousosasto toimii

usein lähes vuorokauden ympäri. Tästä syystä ehdotetaan, ettei merityöaikalakia sovellettaisi myöskään työhön, jota tekee matkustaja-aluksen talousosaston ylin esimies edellyttäen, että talousosastolla on hänen lisäksi toimessa vähintään 15 henkilöä.

Matkustaja-aluksen talousosasto voi käytännössä jakaantua edelleen toimialoittain esimerkiksi ravintolaosastoon ja hotelliosastoon. Ehdotetussa merityöaikalain 2 §:n uudessa 2 a kohdassa tarkoitetaan talousosaston ylimmällä esimiehellä nimenomaan näiden kaikkien talousosaston eri toimialaosastojen yhteistä ylintä esimiestä. Ehdotetussa lainkohdassa talousosaston ylimmällä esimiehellä ei kuitenkaan tarkoiteta aluksen päällikköä.

Merityöaikalain 16 §:n 1 momentin mukaan lain 4—8 §:n säännöksistä voidaan poiketa työehtosopimuksessa. Säännöllinen viikottainen työaika ei kuitenkaan saa keskimäärin ylittää 40 tuntia. Nyt ehdotetaan laajennettavaksi merenkulkualan työmarkkinajärjestöjen sopimusoikeutta. Jotta järjestöt voisivat sopia nykyistä joustavammista työaikajärjestelyistä sekä vapaan ansaitsemis- ja antotavoista, ehdotetaan, että myös lain

12 §:n ylityön korvausperusteen määräytymistä sekä lain 14 §:n vastikkeena suoritettavaa ylityökorvausta koskevista säännöksistä voitaisiin työehtosopimuksessa poiketa. Työehtosopimuksessa voitaisiin sopia edellä mainituista säännöksistä poikkeavasti kuitenkin vain niiden alusten työntekijöiden osalta, joiden työ- ja vapaa-aikajaksot määräytyvät työehtosopimukseen perustuvan vuorottelujärjestelmän mukaan.

Asiaa on käsitelty sosiaali- ja terveysministeriön alaisessa merimiesasiain neuvottelukunnassa, jossa on todettu yksimielisesti, että on olemassa erityinen tarve muuttaa kiireellisesti merityöaikalakia edellä ehdotetulla tavalla.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutuksia julkiseen talouteen.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

merityöaikalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä huhtikuuta 1976 annetun merityöaikalain (296/76) 16 §:n 1 momentti ja *lisätään* 2 §:ään uusi 2 a kohta seuraavasti:

2 §

Poikkeukset soveltamisalaan

Tätä lakia ei sovelleta työhön, jota tekee

2 a) matkustaja-aluksen sellaisen talousosaston ylin esimies, jossa edellä mainitun esimiehen lisäksi on toimessa vähintään 15 henkilöä;

poiketa työehtosopimuksessa. Lisäksi työehtosopimuksessa voidaan poiketa lain 12 ja 14 §:n säännöksistä niiden työntekijöiden osalta, joiden työ- ja vapaa-aikajaksot määräytyvät työehtosopimukseen perustuvan vuorottelujärjestelmän mukaan. Säännöllinen viikottainen työaika ei kuitenkaan saa keskimäärin ylittää 40 tuntia.

16 §

Säännösten ehdottomuus

Tämän lain 4—8 §:n säännöksistä voidaan

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri Eeva Kuuskoski-Vikatzmaa

Laki

merityöaikalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä huhtikuuta 1976 annetun merityöaikalain (296/76) 16 §:n 1 momentti ja
lisätään 2 §:ään uusi 2 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Poikkeukset soveltamisalaan

Tätä lakia ei sovelleta työhön, jota tekee

2 a) matkustaja-aluksen sellaisen talousosaston
 ylin esimies, jossa edellä mainitun esimiehen
 lisäksi on toimessa vähintään 15 henkilöä;

16 §

Säännösten ehdottomuus

Tämän lain 4—8 §:n säännöksistä voidaan poiketa työehtosopimuksessa. Säännöllinen viikottainen työaika ei kuitenkaan saa keskimäärin ylittää 40 tuntia.

16 §

Säännösten ehdottomuus

Tämän lain 4—8 §:n säännöksistä voidaan poiketa työehtosopimuksessa. *Lisäksi työehtosopimuksessa voidaan poiketa lain 12 ja 14 §:n säännöksistä niiden työntekijöiden osalta, joiden työ- ja vapaa-aikajaksot määräytyvät työehtosopimukseen perustuvan vuorottelujärjestelmän mukaan.* Säännöllinen viikottainen työaika ei kuitenkaan saa keskimäärin ylittää 40 tuntia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 198 .

